

DĚLNICKÁ BESIDA

Bratr Vojna, důvěrník.

Na ředitelství c. k. státních drah.

— Co pak si přejete, pánové?

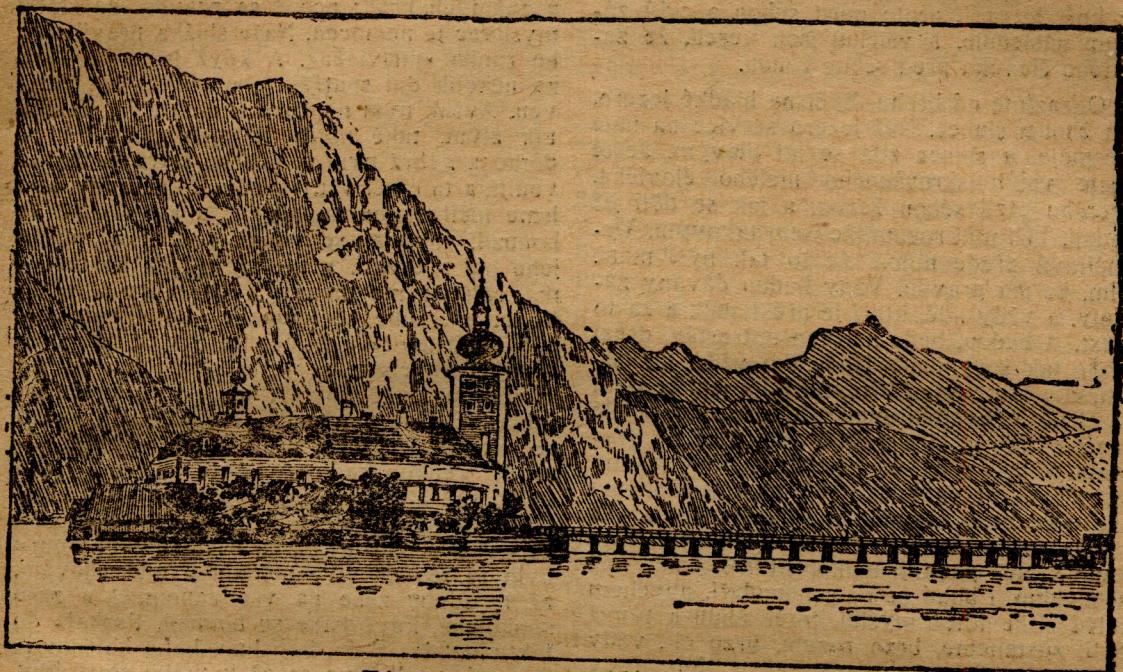
— My jsme deputace národně sociálních železničních zřízeneců a přicházíme prosit, aby se nás slavné ředitelství v případě úrazu na příště vždycky laskavě zastalo proti bratru Vojnovi...

A.D. BOH. DOSTAL:

Noc na samotě terpagerské.

Starý Jørgen Petersen pokaždé, když vyprával o té události, tvářil se velmi tajemně a ujíšoval, že v tom byly mocnosti nedobré. Ale starý Jørgen Petersen je jako všichni lidé, kteří jsou už příliš staří: není mu co věřit. Když o tom vyprával naposledy, tvrdil dokonce, že Dorotea byla — bůh ho netrestej — čertova dcera, ač přece každé dítě ví, že si ji Niels Finstrup přivedl z Fjoerborgu, kde roznášela po zákaznicích otcovo dřevěné nádobí. A že nosila na krku na stužce tři zuby z černého kocoura, také není pravda, protože bývalý poštovní doručovatel Karsten s o tom nic neví, a ten ví přece všecko. Starý Jørgen Petersen je prostě starý poštulc: kdo pak by mu věřil.

Ale bylo to přece jen zvláštní, co se událo v tu noc po sobotě na samotě terpagerské, a není divu, že i jiní v Darum dodnes tajemně hlavou pokyvují, kdykoli na to někdo v podvečeru vzpomíná, kdy ze širých pastvin voní kouře pasteveckých ohňů, a po stepi letí z dálky náhlý smutek, jakoby povzdechnutí pradávného života vypovězených odtud po-hanských božstev a přízraků. Starý Jørgen Petersen ovšem pokyvuje hlavou nejdéle a tváří se při tom tak tajuplně a významně, jakoby věděl více, než povídal. A zatím i to, co vypravuje, ví jen od chlapců, kteří Doroteu potkali ráno po té události na darumské cestě, všecku trním zedránu a mimo smysly. Ty ostatní si beztoho vymyslil; ale teď už tomu sám věří, protože je právě už příliš starý..

Zámek Orth u Gmundenu.

mezi okny nízké světničky rostla úzkost. Dorothea. Nedovedla si vysvětlit prodlíení Nielsova; a cosi neznámého, nepřátelského tláčilo se z té tmy venku do světnice. Vítr skočel kolem stavení a opíral se o malá okénka domku, a ve světnici Dorothea čekala. Čekala, a světlo nízké lampy barvilo její zteplou postavu červenavými zážehy a mihavými stíny, jak nepokojně přecházela v tom dlouhém, marném, nevysvětlitelném čekání. Co chvíli vycházela do síně, a dál přede dvěře, a až za dům do luk, a na slouchala napiatě do tmavé dálky. Ale nepřicházel, nikdo. Jen lipy skoro již bezlisté šlehaly větvemi a skřípalily, jak jimi vítr lomoval. A jen ze hluboka té noci kráčelo stále blíž tajemné nebezpečí, stále blíž, stále blíž. Dorothea cítila každým nervem jeho neodvratný příchod, a srdce jí traulo zoufalou úzkostí. Co to je? Co jen to je?...

(Dokončení.)

▼▼▼

HERMANN BAHR:

Vzpomínka.

Včera leželi jsme v člunu, vítr mlčel, slunce pražilo, vše bylo strojeně zmlklé, náhle se ve mně znova vynořila. Za tak dlouho od té doby, bylo to téměř před čtyřiceti roky; byl jsem ještě zcela malým chlapcem. Vše zmizelo, zapadio, taková dlouhá doba. Nyní však ozvala se ve mně znova. A já vidím vše před sebou, slyším, co dozvělo, bá zdá se mi, že

cítím vůni zapadlých časů. Je to zvláštní. Nicého nezapomínáme: pouze více se neozývá, uloží se v nás tiše, netušíme ničeho, avšak zůstane, neztratí se, jest povzdy ještě tu, hlučko v nás zakotvena; a pak, jediné trhnutí, jediný náraz, a hle, vybaví se nám nesmrtelná znova.

Když jsme tedy včera v člunu leželi, během náhle oživnul. Jinak tu zůstává vše často po celý den tiše. Rákosí stojí, vážky poletují, jednou zakváká kachna. Nahore černá se lesním vine se cesta. Nyní sténá, to se žene výřem prachu automobil; než již je zase pryč, bílý prach mizí. A opět hluboké ticho vúkol: ulekne se, vymrští-li se ryba. A všude žhoucí slunce, široko daleko hladké jezero, nahore bez dechu stojící rákos u spícího lesa; a tam bílý pruh prahnoucí silnice. Náhle však něco se zablýskne. Jakoby z lesa náhle byl hozen. Tento kmitavý blesk spatříme nejdříve. A pak běží lidé, zní hlasy. Veslujeme tam. Teď můžeme spatřiti, co se děje: četník, bodák se blýsti, vede malého člověka, který nese koš; a za nimi sedláci, ženy a děti, vše dohromady, celý zástup, a kdo ho potká, připojí se též, mluví rozčileně a mají všichni v sobě cos hrdeho, vitézům vlastního, když tak malého, skroušeného člověčka, nad nímž se blýsti bodák, před sebou ženou. Dovidáme se: jedně paní ztratilo se jedenáct kuřat, udala to, nyní našli v lese tohoto malého člověčka, měl podezřelý koš; říká ovšem, že chtěl trhat jahody, ale nemůže to dokázati, a

kajici bouří, pěnici se vodě, o samotě vříškujícimu bláznu.

Naši služku bylo opravdu politovati. Měli jsme ji poslouchati, to však se ji nepodařilo. Také měla jistě něco jiného v hlavě, neboť pamatuji se, že byla velmi hezká. Spala v malé komoře vedle naší světnice. Když však můj otec každých čtrnáct dnů z města přišel, spala u myslivcovy kuchařky nahore, a otec vedle nás v komoře. Tu všichni proti služce roztrpčení. Můj otec se zle na ni tvářil, moje matka již docela, a ona byla zcela zarmoucena; též musila od té doby stále spát nahore u kuchařky. Myslil jsem si, že je to nespravedlnost: Což mohla za to, že jsou na světě loupežníci? To jsem též slavnostně všem dokazoval, odpovíděli však mi, že jsem hloupý kluk. Bylo nám též od té doby zakázáno, choditi s ní na procházku k mlýnu. Stál asi pul hodiny vzdálen, a my tam velmi rádi chodili, poněvadž tam byli dva veseli mládci, ti nám zpívali písničky, anebo váleli jsme se v seně, já, můj malý bratříček, naše služka a oba mládci, štipali a váleli nás, a to bylo velmi hezké. Nyní však to mělo rázem přestati, poněvadž přišel loupežník, který ještě mimo to docela ničeho neukradl, nýbrž pouze na okno klepal. Tomu jsem nerozuměl. Myslil jsem si, že lépe by bylo loupežníka chytit, a i když jsem to také obecnímu služovi, který k tomu byl ustanoven, a nosil dlouhou zahnutou šavli. Byl to malíčký skrček s obrovskou lebkou a dělal se vždy velmi důležitým a vždy velmi ospíchal, zvláště když byl v uniformě. Kluci se ho hrozně báli, nám však nedělal ničeho a s naší služkou se obzvláště přátelil. Od té doby, co jsme nesměli choditi k mlýnu, stávalo se často, že s námi chodil, a tu nosil stále uniformu, v níž daleko bojovněji vyhližel než ve svém starém černém kabátě s vysokým límcem. Rikal stále, že je ramenem spravedlnosti z Unterachu, a zlobil se, že jsem se mu posmíval. Aby si mne naklonil, slíbil mě, že jistě lupil chytne. Byl jsem zvědav. A vskutku, když jsme si jednon opět vyslí, přiběhl rozčileně a kýval na nás iž z dálky a zval nás, abychom sli s ním: »Nebol iž od včerejška pobíhá tu nebezpečný člověk!« Služka se ulekla a nechtěla jít, já však jsem svolil, poněvadž jsem dosud nikdy nebezpečného člověka neviděl, a kdo ví, kdy se zase po druhé naskytne příležitost! Když však slyšela, že musíme hledati stranou ke mlýnu, dala se uprositi. Sli jsme ledv. já

jsem se velmi těšil, zvláště pak jsem se vystaval, odkud vi, že je to nebezpečný člověk. Rekl však jen: »To člověk pozná, když má cvik!« A zatím co jsme tak mluvili a naše služka se bála, zadřel nás náhle, pátravě se naklonil a ukazuje prstem na muže, který s rukama pod hlavou na louce ležel a spal. řekl: »To je on!« My zůstali jsme státi, on pokročil k loupežníkovi a nyní šlo vše velmi rychle: sotva položil spícímu ruku na prsa, byl také hned od vyskočivšího za hrudlo popaden a povalen, služka křičela, můj malý bratříček počal kváti, tu vzpomněla si na blízký mlýn, vzala nás, já však jsem se ji vytřhl, a zatím co šli s křikem, nářkem, vřískotem do mlýna, ležel jsem na loupežníku, který zase ležel na rameni spravedlnosti, a křičel jsem, naříkal a prosil, až naši dobrí přátelé, dva veseli mlýnáři, nás roztrhli a lupilce svázali. Onen však, když zase nabral dechu a se oprášil, vytáhl svůj křivý meč a zvolal: marš! Mládci s ním, pak chvějící se služka s ostatními dětmi, já však šel vedle toho, který nesl vytasenou šavli a pevně držel moji ruku; neboť, pravil, velice správně: »Bез tebe, malý hrdino, byl jsem ztracen!« Lichotilo mi to velice, stejně jsem si s ním vykračoval, jen byl bych rád lépe spatřil nebezpečného člověka, který před námi šel se sklopenou hlavou. Než pouze jedenkráte se ohlédl, podivil se na mne, jak si vedle muže se šavli jako velký vykračuje, a pak se zasmál. To připadalo mi podivným, a již jsem se více netěšil. Onen však mě nepustil; tak vtáhl jsem do vesnice, lidé, lidé přicházeli ze všech domů a všichni se připojovali, všichni dívali se posměšně na loupežníka a skrček stále šavli na mne ukazoval a mluvil pln pých, zatím co loupežník šel před námi se sklopenou hlavou: »Tento malý, tuhle malý ho chytí!« A oba mládci ukazovali pyšně na mne a naše služka byla též pyšna na mne, ba též malý bratříček upíral na mne pyšně své hloupé oči. Tu nevěděl jsem si pomoc, nevím, co se se mnou náhle stalo, bylo mi velmi horko, uhodil jsem skrčka do ruky, ten mě pustil, já vrhl jsem se, uprostřed na vši, na zemi, válel jsem se, tloukl jsem kol sebe a plakal jsem, plakal! Nikdo nevěděl, co mi to napadlo. Já však jsem měl hrozný pocit, že mi byl lupil ještě milejším.

Tehdy nejprve jsem zakusil, že jest mně násili na člověku spáchané, ať je kým je, nenesitelným.

Lupil byl zavřen, poněvadž se ničim nemohl prokázati, potom však opět propuštěn na svobodu, poněvadž mu nebylo lze nic dokázati; nebyl dle všeho as loupežníkem.

Přeložil —sk—

▼▼▼